

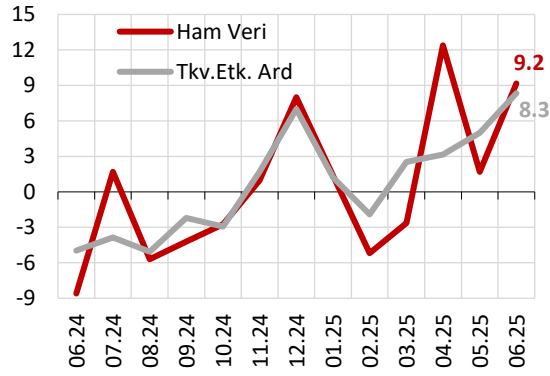
Makro: Savunma sanayi ikinci çeyrekte sanayi üretimini destekledi

Sanayi Üretim Endeksi (SÜE), haziran ayında mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) olarak aylık bazda %0,7 artarken, yıllık bazda %9,2 büyüdü. Önceki aylarda olduğu gibi savunma sanayi firmalarının ağırlıklı olduğu diğer ulaşım araçları ile bilgisayar ve elektronik ürünler imalatı 1,3 puanlık yüksek katkıyla toplam SÜE büyümesinde belirleyici oldu. Bu iki sektör hariç tutulduğunda SÜE'nin aylık bazda %0,7 gerilemesi, çeyreklik bazda ise yatay seyretmesi ana eğilimdeki zayıf seyrin devam ettiğine işaret ediyor.

Sanayi Üretim Endeksi (SÜE), haziran ayında mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) olarak aylık bazda %0,7 artarken, yıllık bazda %9,2 arttı (Grafik 1, 2 ve 3). Takvim etkisinden arındırılmış olarak yıllık artış %8,3 ile bir miktar daha düşük gerçekleşti.

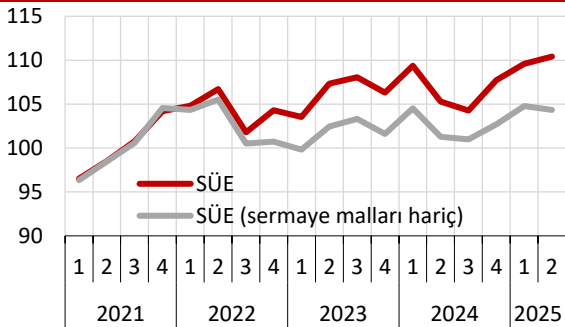
SÜE (m.a.) çeyreklik bazda ise yılın ilk çeyreğine göre %0,7 artarken (Grafik 4), yıllık bazda da %7,3 büyüdü. İkinci çeyrek genelinde çalışma günü sayısının geçen yılın aynı dönemine göre daha fazla olması nedeniyle takvim etkisinden arındırılmış yıllık büyüme %5,5 ile daha sınırlı oldu. İlimli çeyreklik büyümeye rağmen yıllık büyüme düşük bazın etkisiyle yüksek gerçekleşti. Benzer bir etkiyi ikinci çeyrekte GSYİH yıllık büyümesinde de göreceğiz.

Grafik 1. SÜE (yıllık % değişim)



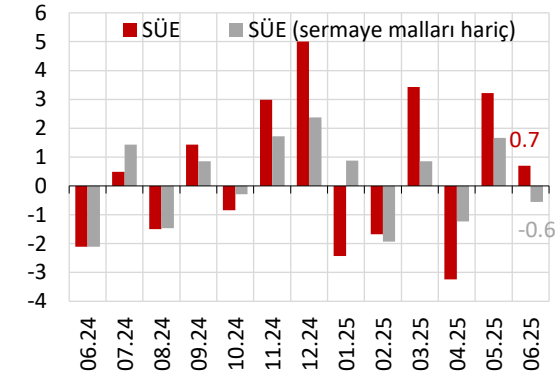
Kaynak: TÜİK

Grafik 3. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)



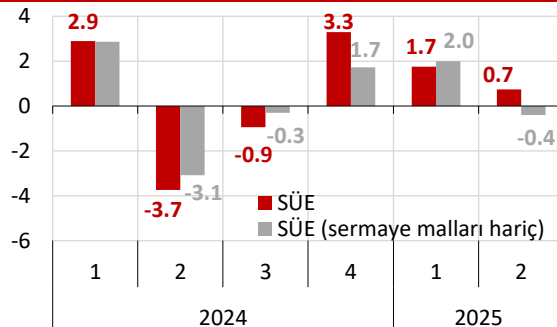
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 2. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, aylık % değişim)



Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 4. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, çeyreklik % değişim)



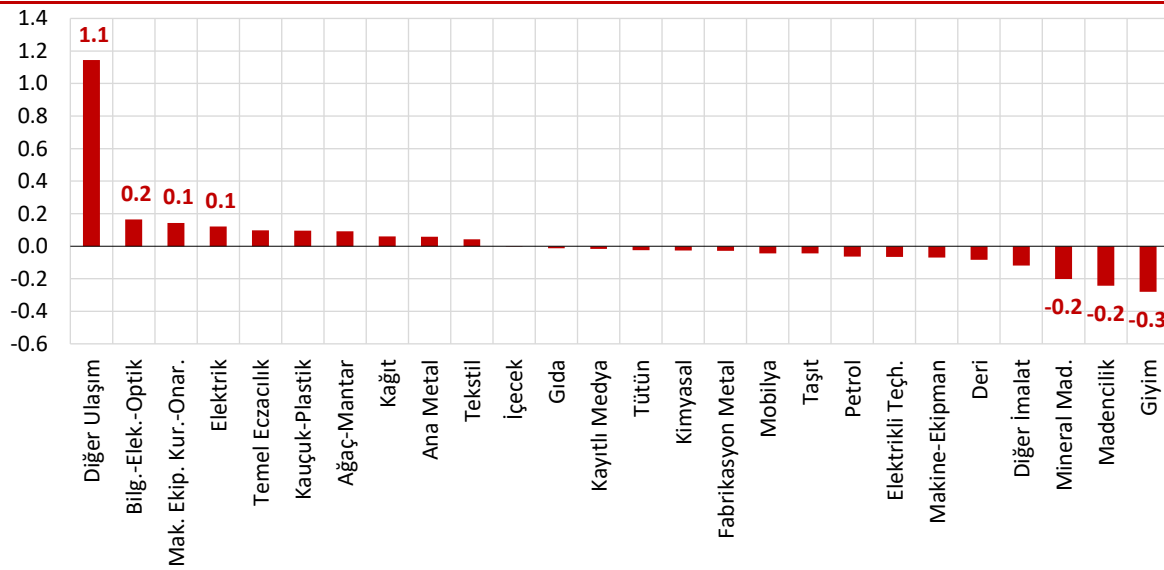
Kaynak: TÜİK, Akbank

Son aylarda olduğu gibi haziran ayında da sermaye malları SÜE aylık değişimi üzerinde temel belirleyici oldu. Sermaye malları hariç bakıldığında SÜE, manşet endeksin aksine aylık bazda %0,6 ile düşüş yönünde hareket etti (Grafik 2). Benzer görünüm çeyreklik değişim için de geçerli. SÜE ikinci çeyrekte %0,7 büyürken, sermaye malları hariç tutulduğunda %0,4 daraldı (Grafik 4).

Sermaye mallarındaki hareketin ana sürükleyicisi önceki aylara benzer şekilde diğer ulaşım araçları oldu. Zira SÜE artışına en yüksek katkı 1,1 puan ile diğer ulaşım araçlarından geldi (Grafik 5). Savunma

sanayi ürünlerinin de bulunduğu bu sektörün üretiminde son dönemde dış talep belirleyici olmuştu. Ancak haziran ayı TİM verilerine göre sektör ihracatında daralma gerçekleşti. Bu çerçevede üretimin %24 büyümesi hazirandaki artışın yurt içine satış veya stoka üretim yapılmış olmasından kaynaklanmış olabileceğine işaret ediyor. Diğer taraftan, diğer ulaşım araçları imalatının ilk çeyreğe kıyasla üretimini %18,5 artırması SÜE'nin çeyreklik bazdaki büyümesinde de belirleyici unsur oldu. Benzer şekilde son yıllarda savunma sanayi şirketlerinin ağırlık kazandığı **bilgisayar, elektronik ve optik aletlerin imalatı** (m.a.) da aylık %7,3 büyüyerek 0,2 puanla toplam SÜE aylık artışına en fazla katkıda bulunan ikinci sektör olurken çeyreklik değişim %1,6 ile sınırlı kaldı. TİM'in temmuz ayı sektörel ihracat verilerine göre diğer ulaşım araçları ve bilgisayar, elektronik ve optik aletlerin imalatı ihracatı aylık bazda sırasıyla %22,9 ve %58,1 artış kaydetti. Yurt içine yönelik üretimden satışlarda fiyatlama stratejisi kaynaklı stok ve arz kısıtları nedeniyle üretimin 2024 yılında %8,3 daraldığı **temel eczacılık ürünleri imalatı** haziranda aylık %6,4 büyüme de 2025 yılının ilk yarısında benzer faktörlerle yıllık %3,3 küçüldü. Diğer tüm imalat sektörleri ile güçlü ileri bağlantılara sahip **plastik ve ağaç ürünleri** imalatı ise sırasıyla aylık %2,5 ve %7,5 büyüyerek toplam SÜE büyümesine en fazla katkıda bulunan ilk beş sektör arasında yer aldı. Toplam ihracatta ve imalat sanayinde önemli paya sahip **gıda** sektörü haziranda %0,1 ile üst üste üçüncü ayda da küçüldü. Sektör üretiminin yılın ilk yarısında yıllık bazda %5,1 büyüme de çeyreklik bazda ikinci çeyrekte %1,6 daralması üretimde ivme kaybına işaret ediyor. Diğer yandan **giyim ve deri ürünleri** üretimi haziranda sırasıyla %6,5 ve %9,6 gerileyerek SÜE büyümesini en fazla aşağı çeken ilk üç sektör arasında yer aldı. İlk yarı itibarıyla birim fiyat rekabetinde zorluklar yaşamaya devam eden **tekstil, giyim ve deri ürünleri** sektörlerinin üretimi yıllık bazda sırasıyla %3,1, %3,6 ve %2,5 geriledi.

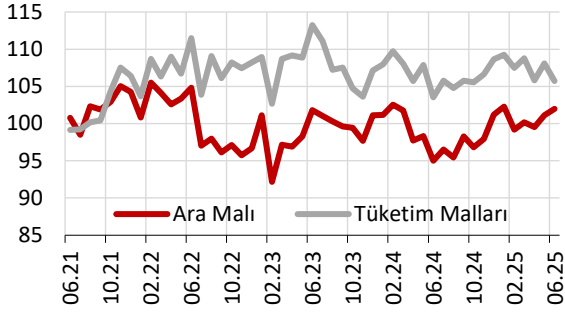
Grafik 5. Haziran Ayı SÜE Aylık Değişimine Katkılar
(% puan, mevsimsellikten arındırılmış)



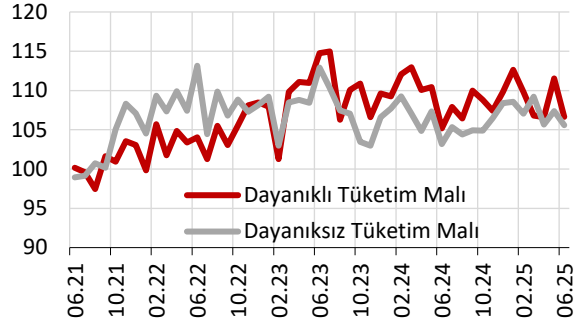
Kaynak: TÜİK, Akbank

Mal grupları bazında bakıldığında ise; sermaye malları imalatı aylık %4,8 ile güçlü artış kaydetti (Grafik 8). Yukarıda bahsettiğimiz gibi sermaye malları içerisinde yer alan diğer ulaşım araçları ve bilgisayar, elektronik ve optik aletler bu gelişmede belirleyici oldu. Bu iki sektör hariç sermaye malları aylık bazda %1,1 küçüldü. Bu ayda dayanıklı ve dayanıksız tüketim malları sırasıyla %4,4 ve %1,7 daralırken, ara malı %0,8 arttı (Grafik 6 ve 7). Yılın ilk beş ayında aylık ortalama %0,7 büyüyen enerji üretimi haziranda %1,2 küçüldü. Çeyreklik bazda ise tüketim mallarında düşüş, enerji, ara malı ve sermaye mallarında artış gerçekleşti (Grafik 9-11). Sermaye malları diğer ulaşım araçları ve bilgisayar, elektronik, optik aletler hariç de çeyreklik bazda artış kaydetti.

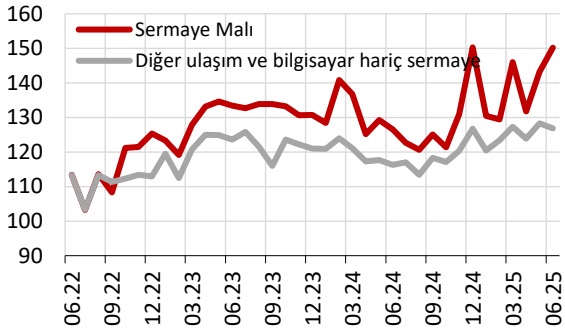
Grafik 6. Ara Malları ve Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)



Grafik 7. Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

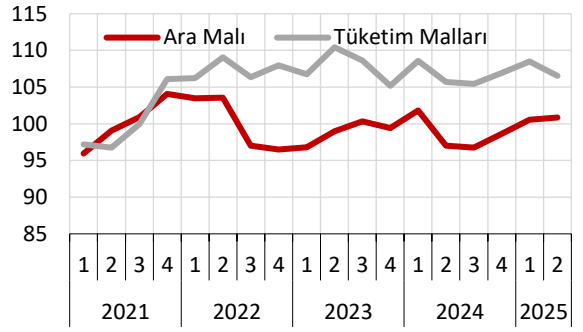


Grafik 8. Sermaye Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)



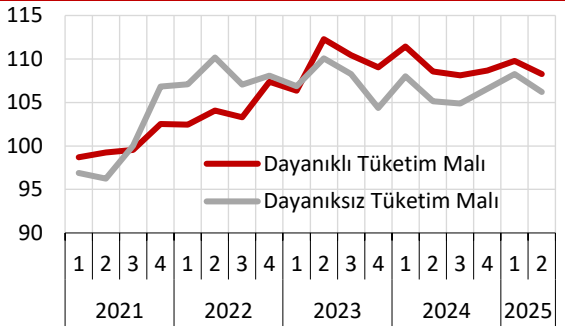
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 9. Ara Malları ve Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)



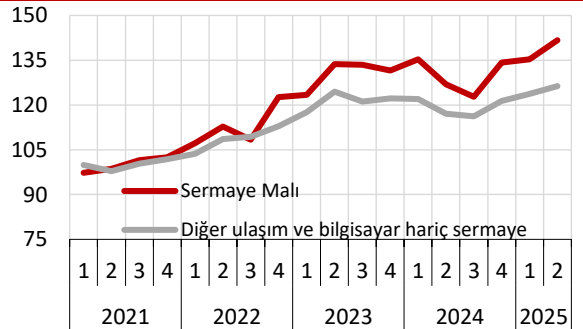
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 10. Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)



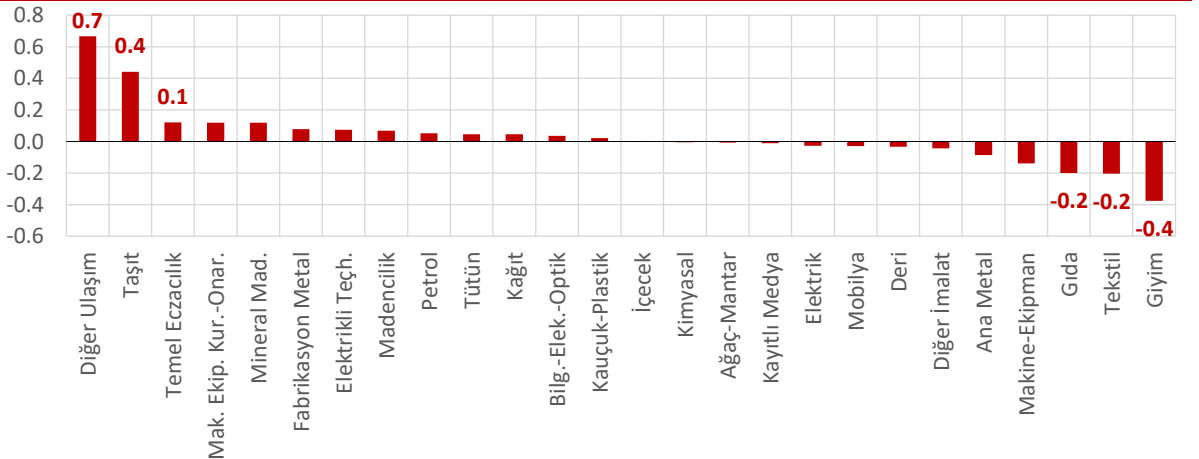
Kaynak: TÜİK

Grafik 11. Sermaye Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)



Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 12. 2025-Ç2 SÜE Çeyreklik Değişimine Katkılar (% puan, mevsimsellikten arındırılmış)



Kaynak: TÜİK, Akbank

Tablo 1. Sanayi Üretim Endeksi (Yıllık Yüzde Değişim)

	Mar.25	Nis.25	May.25	Haz.25	2024-Ç3	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2	İlk 6 Ay
Toplam Sanayi	-2,6	12,4	1,7	9,2	-2,8	2,2	-2,2	7,3	2,4
Madencilik ve Taşocakçılığı	1,3	7,3	5,8	3,7	0,9	-4,2	-2,1	5,6	1,7
Kömür ve Linyit Çıkartılması	9,7	-0,3	8,7	-14,9	16,2	1,8	-0,6	-2,4	-1,5
Ham Petrol ve Doğal Gaz Çıkarımı	38,1	42,1	30,4	25,3	53,4	68,9	42,8	32,3	37,2
Metal Cevherleri Madenciliği	-0,1	-0,5	-7,5	1,2	-12,4	-22,0	-8,6	-2,4	-5,6
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	-12,7	10,2	7,5	12,8	-5,8	-8,1	-8,5	10,0	0,8
İmalat Sanayi	-3,3	12,7	1,2	10,5	-3,3	1,8	-2,7	7,6	2,3
Gıda Ürünleri İmalatı	3,9	16,0	3,3	15,0	0,1	-1,9	0,1	10,9	5,1
İçeceklerin İmalatı	-1,8	12,4	2,9	2,3	-2,4	6,2	-3,8	5,5	1,4
Tütün Ürünleri İmalatı	-15,9	19,6	15,2	9,9	-0,7	3,3	-7,2	14,7	3,6
Tekstil Ürünleri İmalatı	-10,1	6,9	-7,7	-0,8	-2,4	3,4	-4,9	-1,2	-3,1
Giyim Eşyaları İmalatı	-4,7	6,9	-11,9	-13,0	4,2	10,5	-0,4	-6,9	-3,6
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	-5,5	1,9	-7,8	-0,7	-9,6	-4,6	-2,3	-2,7	-2,5
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı	-5,1	23,8	4,2	30,9	-10,6	-1,5	-1,1	18,1	7,8
Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	-5,6	11,2	-1,6	12,4	-4,0	3,0	-3,3	6,6	1,5
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğal.	-11,3	2,9	-10,2	1,9	3,2	-7,7	-5,6	-2,5	-4,1
Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ür.	5,9	11,2	12,8	4,4	-6,9	-10,2	4,4	9,4	6,9
Kimyasalların ve Kimyasal Ür. İmalatı	-6,4	7,7	-2,0	6,9	1,8	1,5	-3,8	3,8	-0,1
Temel Eczacılık Ürünlerinin İmalatı	-11,7	11,0	-5,0	24,4	-17,7	-8,7	-12,9	8,6	-3,3
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	-12,0	10,7	-2,7	10,7	-5,4	-3,1	-8,4	5,4	-1,9
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ür.	-5,8	15,2	7,7	9,8	-4,8	-2,2	-5,2	10,6	2,7
Ana Metal Sanayii	-2,1	11,5	0,7	6,9	4,7	3,7	-0,1	6,0	2,9
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	2,9	19,9	11,4	15,1	-0,3	12,3	4,3	15,1	9,6
Bilgisayarların, Elektronik ve Optik Ür.	-12,5	4,9	27,6	51,5	-15,3	-1,3	4,6	27,8	16,0
Elektrikli Teçhizat İmalatı	-8,3	16,8	-4,5	3,2	2,9	-1,9	-3,3	4,2	0,4
Makine ve Ekipman İmalatı	-11,3	4,9	-8,9	-3,6	-10,1	-7,5	-8,8	-3,0	-6,0
Motorlu Kara Taşıtı İmalatı	-9,4	17,7	-0,2	11,0	-11,5	-10,6	-12,3	8,6	-2,6
Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	30,4	11,6	5,6	52,1	-17,5	29,5	-5,8	23,1	7,9
Mobilya İmalatı	-9,9	12,5	-0,9	6,6	-3,4	4,0	-4,3	5,4	0,5
Diğer İmalatlar	-11,9	16,2	0,5	-2,3	0,9	-3,1	-2,4	4,4	0,8
Makine ve Ekipmanların Kur. ve Onar.	9,1	13,6	14,1	24,5	4,4	9,1	9,0	17,3	13,2
Elektrik, Gaz, Buhar	2,9	12,3	4,7	-1,1	4,3	10,0	5,0	4,9	5,0
Toplam Sanayi	-2,6	12,4	1,7	9,2	-2,8	2,2	-2,2	7,3	2,4
Ara Mali	-7,4	11,6	-0,2	8,4	-2,6	-0,7	-4,6	6,1	0,6
Dayanıklı Tüketim Mali	-11,6	5,8	-4,4	-1,3	-0,7	-0,2	-3,5	-0,3	-2,0
Dayanıksız Tüketim Mali	-2,1	12,4	-2,3	6,7	-1,9	0,2	-2,2	5,0	1,2
Enerji	6,1	12,6	8,3	0,5	4,7	7,6	6,4	6,9	6,6
Sermaye Mali	3,5	16,2	8,2	21,4	-7,4	5,9	-1,4	14,8	6,4
Düşük Teknoloji	-4,2	11,7	-2,6	5,4	-1,1	1,9	-2,1	4,2	0,9
Orta-Düşük Teknoloji	-3,4	12,8	4,5	9,8	-2,2	0,6	-1,8	8,7	3,4
Orta-Yüksek Teknoloji	-1,9	14,5	-1,6	3,2	-5,2	-1,5	-4,0	4,8	0,3
Yüksek Teknoloji	-0,6	7,1	21,3	97,2	-14,6	16,1	-6,9	40,1	13,3

Kaynak: TÜİK

Tablo 2. Sanayi Üretim Endeksi (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış)

	Aylık Yüzde Değişim				Çeyreklik Yüzde Değişim			
	Mar.25	Nis.25	May.25	Haz.25	2024-Ç3	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2
Toplam Sanayi	3,4	-3,2	3,2	0,7	-0,9	3,3	1,7	0,7
Madencilik ve Taşocakçılığı	8,1	-2,6	5,2	-5,0	-0,5	-3,2	6,4	1,5
Kömür ve Linyit Çıkartılması	16,3	-9,8	20,4	-19,5	-3,8	-6,1	3,5	2,7
Ham Petrol ve Doğal Gaz Çıkarımı	2,9	3,8	0,9	1,1	9,8	5,8	4,7	6,8
Metal Cevherleri Madenciliği	14,2	-1,5	-3,7	-0,4	-3,4	-7,4	8,3	-0,2
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	1,6	-2,1	7,1	-3,0	-0,1	-1,3	8,6	0,5
İmalat Sanayi	3,7	-3,5	3,4	0,9	-1,2	3,8	1,5	0,8
Gıda Ürünleri İmalatı	1,4	-1,9	-0,8	-0,1	-0,5	2,3	4,5	-1,6
İçeceklerin İmalatı	1,0	4,7	-4,9	-0,5	-5,9	9,0	0,2	0,9
Tütün Ürünleri İmalatı	-8,3	10,4	12,9	-5,6	0,7	1,1	-2,3	12,2
Tekstil Ürünleri İmalatı	-1,3	-3,2	1,8	0,7	-1,1	2,7	-1,7	-3,1
Giyim Eşyaları İmalatı	3,6	-9,2	4,4	-6,5	1,8	0,7	-2,6	-8,1
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	2,3	-7,3	11,7	-9,6	-2,2	0,7	0,9	-3,8
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı	-3,9	0,3	-2,6	7,5	0,9	8,1	7,3	-0,5
Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	2,7	1,4	-2,2	2,5	-0,9	2,9	0,7	1,9
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğaltılması	-0,9	-2,6	4,5	-2,3	2,6	-10,7	5,2	-1,5
Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ür.	1,1	5,1	-3,7	-2,4	-8,1	3,7	12,5	2,0
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	0,6	-0,6	1,3	-0,6	-1,3	3,0	0,9	-0,1
Temel Eczacılık Ürünlerinin İmalatı	11,0	0,6	-0,3	6,4	-0,3	0,7	-2,8	8,2
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	-0,1	-1,3	3,0	2,5	-1,2	1,6	2,2	0,5
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ür.	6,1	-2,5	6,9	-3,1	-1,5	1,9	5,1	1,9
Ana Metal Sanayii	-0,9	-0,4	-0,7	1,2	1,0	3,3	2,0	-1,7
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	1,3	-5,4	7,0	-0,4	3,3	7,1	0,3	1,1
Bilgisayarların, Elektronik ve Optik Ür.	3,5	-19,5	27,8	7,3	2,5	0,7	18,6	1,6
Elektrikli Teçhizat İmalatı	-1,0	2,2	0,6	-1,5	1,0	-0,6	2,1	1,8
Makine ve Ekipman İmalatı	1,3	-3,8	1,3	-1,7	-1,2	2,0	-2,8	-3,3
Motorlu Kara Taşıtı İmalatı	3,5	3,6	1,1	-0,7	-4,9	1,1	3,0	7,2
Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	79,2	-30,3	24,0	28,0	-15,7	35,7	-10,8	18,5
Mobilya İmalatı	-1,4	-0,8	3,8	-1,7	-0,3	3,2	1,3	-1,1
Diğer İmalatlar	-5,8	1,7	3,5	-5,6	2,2	0,9	0,5	-2,0
Makine ve Ekipmanların Kurulumu ve Onarımı	3,8	-3,7	4,5	4,4	1,5	4,7	4,3	3,7
Elektrik, Gaz, Buhar	-3,5	0,2	-0,1	1,9	1,7	1,5	1,1	-0,4
Toplam Sanayi	3,4	-3,2	3,2	0,7	-0,9	3,3	1,7	0,7
Ara Mali	1,0	-0,7	1,6	0,8	-0,3	2,0	1,9	0,3
Dayanıklı Tüketim Mali	-2,7	-0,2	4,6	-4,4	-0,4	0,5	1,0	-1,4
Dayanısız Tüketim Mali	2,0	-3,3	1,6	-1,7	-0,2	1,6	1,6	-1,9
Enerji	-0,6	0,8	0,6	-1,2	-0,5	1,6	3,9	0,8
Sermaye Mali	12,8	-9,8	8,7	4,8	-3,3	9,3	0,8	4,7
Düşük Teknoloji	0,3	-2,4	1,2	-1,2	-0,3	2,3	1,3	-2,3
Orta-Düşük Teknoloji	1,9	-1,0	2,5	0,1	-0,7	3,1	3,1	1,0
Orta-Yüksek Teknoloji	3,5	-0,4	3,5	-3,5	-4,4	3,3	1,0	3,2
Yüksek Teknoloji	42,6	-32,3	25,3	38,1	4,1	20,2	-1,6	9,6

Kaynak: TÜİK



Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin

Sercan.Piskin@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizzat bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş., Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

